

Innspill til Sp nye partiprogram 2025 – 2029

Fundraising Norges betraktning av helheten til programmet:

Først og fremst vil vi berømme dere for et solid program. Vi ser at dere har fått med masse god politikk for frivillig og ideell sektor. Imidlertid er svært mye av politikken for sektoren fordelt under andre områder og spredd på ulike politiske felt, litt etter modell for hvor de ulike tilskuddsordningene i departementene også er plassert. Her ønsker vi å utfordre dere til å løfte blikket for å se mer helhetlig på frivillig og ideell sektor. I programmet er frivillig og ideell sektor spesifikt nevnt under «Distrikt og avbyråkratisering», «Bedreskap», «Energi», «Forsvar», «Helse og omsorg», «Innvandring og integrering», «Justis», «Natur og miljø» samt «utdanning og forskning». Dette viser bildet godt hvordan sektoren ikke har en helhetlig politikk, men er et ledd i politikken på alle andre felt. Med dagens organisering savner vi at sektoren omtales i utenrikspolitikken, næringspolitikken og finanspolitikken, men det optimale er om all politikken for frivillig og ideell sektor samles i en helhet i partiprogrammet.

Begrepsbruken i utkastet vil skape misforståelser. Frivillig sektor inkluderer de frivillig og ideelle organisasjonene, idretten og kulturen. Selv om de ulike enkelte bestandene av sektoren har ulike behov, er for eksempel formuleringen på side 39. linje 1551 «Gje frivillig sektor og idretten ei viktigare rolle i gjennomføringa av folkehelsetiltak.» av dobbelt betydning.

Flere ganger brukes også disse begrepene om hverandre. De «frivillige» er dem som jobber på dugnad og yter frivillig ulønnet innstas. «Frivillig sektor» inkluderer de 90.000 ansatte i sektoren som har dette som sitt daglige virke og arbeid. «Frivilligheten» er et noe ullent begrep som mange bruker om hverandre, om de frivillige, de som jobber ulønnet på dugnad, og de profesjonelt ansatte som mottar lønn for sitt virke. Derfor ber vi dere være svært varsomme med bruk av begrepet «frivilligheten». Når vi omtaler sektoren, organisasjonene og de ansatte som «frivilligheten» gjenspeiler det ikke den kompleksiteten og det omfanget vår sektor har utviklet seg til. Mest problematisk av alt så skaper det forvirring hos publikum, myndigheter og givere

Våre innspill går spesielt på delen «Kultur og frivillighet: For fellesskap og beredskap» som er på side 73, underkapittelet som heter «Frivillighet» på side 73 og 74 og «Kultur og idrett» på side 75,76 og 77. Vi ser at mange av våre innspill kun delvis er blitt med, men at de innspillene som er tatt med er jobbet godt med. Ideelt sett bør dette være kapittelet hvor dere ser på helheten av frivillig og ideell sektor. Derfor foreslår vi noen endringer i utkastet til program.

Forslag:

Endre overskriften på linje 2979: Endre fra «Frivillighet» til «Frivillig og ideell sektor»

Dette tydeliggjør mer at det er snakk om hele sektoren, ikke bare de som jobber frivillig og basert på dugnad.

Forslag:

Skrive om avsnittene på linje 2987 til 3005:

Frivillige organisasjoner er bærebjelker i lokalsamfunnet og en viktig bidragsyter i det norske velferdssamfunnet. I tillegg til de som bidrar med frivillig innsats anerkjenner Senterpartiet frivillige og ideelle organisasjoners unike samfunnsbidrag og arbeidsgiveransvar. Frivillig sektor er i seg selv en viktig del av forebyggingen av problemer som utenforskap, fysisk og psykisk helse og inkludering gjennom å tilby tilgang på lavterskel fellesskap. Frivillig sektor tilbyr møteplasser på tvers av generasjoner, sosial tilhørighet og bakgrunn. Dette må styrkes.

For å opprettholde og videreutvikle frivillig og ideell sektors samfunnskritiske tjenester vil Sp sørge for at rammevilkårene tilpasses samfunnets behov, med mer driftstilskudd enn prosjektstøtte. Sp vil jobbe for at tilskuddene skal bli flerårige slik at organisasjonene kan planlegge for en mest mulig effektiv og formålsrettet bruk av midlene. Mange frivillige og ideelle organisasjoner bruker uhensiktsmessig mye tid på å skrive søknader og å rapportere. Senterpartiet ønsker å forenkle hverdagen til sektoren ved forenklede krav til kontroll og oppfølging og større forutsigbarhet ved flerårige rammeavtaler. Det må i større grad tas i bruk prekvalifisering av organisasjoner i forbindelse med offentlig støtte, for å lette søknadsbyråkratiet. Grunnstøtten til organisasjonene må prioriteres framfor prosjektstøtte.

Frivillig sektor må vises tillit. Frivillig sektor skal være fri og uavhengig, men for at de skal være frie og uavhengige må stabil og forutsigbar finansiering være på plass. Grensene mellom offentlige tjenester og frivilliges innsats har lett for å utfordres. Samhandlingen må skje med respekt for hverandres roller og frivillig sektors egenart og egenverdi. Mer differensiert finansiering vil bidra til redusert finansiell risiko og gjøre det lettere for de frivillige og ideelle organisasjonene å opprettholde sitt tilbud.

I tillegg foreslår vi nye kulepunkter på linje 3029 - 3051

Senterpartiet vil:

- Gjøre momskompensasjon til frivillig og ideell sektor regelstyrt. Regelen om at «virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode» ikke får momskompensasjon må bort.
- Øke skattefradraget på gaver fra privatpersoner, samt innføre en egen fradragsordning for næringslivet.
- Øke det statlige driftstilskudd til alle landets frivilligsentraler, og sikre at finansieringen av hver sentral ikke svekkes når antallet sentraler går opp.
- Gjøre det enklere for frivillig sektor å delta i offentlige anbud knyttet til inkludering og arbeidstrening.
- Legge til rette for deltakelse og involvering av de lokale enhetene i frivillig sektor i kommunale planprosesser, for eksempel ved utforming av offentlige bygg.
- Utfordre kommunene til å tilgjengeliggjøre lokaler for frivillig initiativ og frivillig sektor, og tydeliggjøre studieforbundenes rett til tilgang på undervisningslokaler.
- Evaluere konsekvenser av delingen av studieforbundsordningen.

- Forskriftsfeste andelen av Norsk Tippings overskudd som går til kulturformål, og tydeliggjøre kriterier for fordeling til frivillig og ideelle organisasjoner, og andre ikke-kommersielle formål.
- Øke tilskuddet til den desentraliserte ordningen for tilskudd til kulturbygg over spillemidler til kulturformål.
- Koordinere samspillet mellom frivillig og ideell sektor og det offentlige langt bedre. Ansvar er i dag spredt på svært mange sektordepartementer, etater, direktorater, fylker og kommuner, med ulike støtteordninger.
- Gjennomføre en forenklingsreform for frivillige og ideelle organisasjoner for å nå målet om «en gang, et sted», forenkle søknadsprosesser og rapportering
- Oppdatere Stiftelsesloven for å legge til rette for mer midler til frivillige og ideelle organisasjoner.
- Inkludere frivillige og ideelle organisasjoner i søkbare ordninger innen innovasjon og digitalisering